

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

เทศบาลตำบลศรีดอนชัย
อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

คำนำ

การทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และมีอยู่ทั่วทุกหนแห่ง รูปแบบของการทุจริตก็มีความซับซ้อน ยากแก่การตรวจสอบมากขึ้น ตลอดจนผลกระทบจากการทุจริตนั้น ก็ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ในทุกมิติ ทั้งทางด้านสังคมที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เท่าเทียมของประชาชน ด้านเศรษฐกิจที่กระทบ ต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน และด้านการเมืองที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ด้านความโปร่งใส ของประเทศ

องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ได้เผยแพร่ผลคะแนนดัชนี การรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ผลปรากฏว่าประเทศไทย ได้ ๓๖ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน อยู่ในอันดับที่ ๑๐๑ จากจำนวนทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศ สะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์การทุจริตของประเทศไทยยังอยู่ในสถานะที่ต้องได้รับการปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งมีเป้าหมายหลัก เพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อป้องกัน การทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้ความสำคัญกับการปรับและหล่อหลอมพฤติกรรมของ “คน” ให้มี จิตสำนึกและพฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต โดยการเปลี่ยนแปลงวิธีคิด (Paradigm Shift) หรือ สามารถแยกแยะประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวมได้ อีกทั้งยังได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ ผ่านการสร้างนวัตกรรม ในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงาน ภาครัฐ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน โดยแนวทางการสร้างความโปร่งใส ของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญประการหนึ่ง คือ “การประเมินความเสี่ยงการทุจริต” เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ขึ้นได้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทั่วทั้งประเทศ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปราศจากซึ่งการทุจริต และนำเงินงบประมาณมาพัฒนาท้องถิ่นของตนเองเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน อย่างแท้จริงแล้ว ประเทศไทยก็จะสามารถก้าวข้ามสถานะประเทศกำลังพัฒนา และมีความเจริญก้าวหน้า ทัดเทียมนานาอารยประเทศได้

เทศบาลตำบลศรีดอนชัยได้มีการดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตมาอย่างต่อเนื่อง โดยในขณะนี้ อยู่ในช่วงของแผนฯ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ซึ่งในกระบวนการจัดทำแผนฯ นั้น มีหนึ่งในขั้นตอนที่มีความสำคัญ คือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานได้รับรู้ถึงประเด็นความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานของตนนั้นมีอยู่ และจะได้วางแผนเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงการทุจริตนั้นเกิดขึ้น หรือมีผลกระทบน้อยลงมากที่สุด

หน่วยตรวจสอบภายใน
เทศบาลตำบลศรีดอนชัย
พฤศจิกายน ๒๕๖๖

ส่วนที่ ๑

บทนำ

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือ เหตุการณ์ซึ่งไม่พึงประสงค์ ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด (ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. ๒๕๔๔)

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดการระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

การประเมินความเสี่ยง ตามมาตรฐาน COSO 2013 องค์ประกอบที่ ๒ หลักการที่ ๘ เรื่อง การประเมินความเสี่ยง การทุจริต เป็นกรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

๑. Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้ เกิดขึ้นซ้ำอีก
๒. Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้อง สอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งบางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ ผู้บริหาร
๓. Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริตจะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้า มาได้อีก
๔. Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปราม ล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่ค่อยเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

หลักการและเหตุผล

การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเป็นหลักประกันองค์กรระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาส ที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีเครื่องประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีมาตรการป้องกันการทุจริต การเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยมีการค้นหาหรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคตซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล

สำนักงาน ป.ป.ท. ในฐานะเป็นกลไกของฝ่ายบริหารและในฐานะฝ่ายเลขานุการ ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ได้กำหนดการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือในการยกระดับ ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) เป็นรูปธรรม โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้พัฒนาเกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management Systems: CRMS) และประยุกต์ใช้ ISO 37001 (Antibribery Management Systems : ABMS) ระบบการบริหารจัดการการต่อต้านการให้และรับสินบนในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐมีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกันและลดโอกาสการทุจริตได้อย่างแท้จริง เพื่อสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่น ให้กับประชาชน นักลงทุนและชาวต่างชาติ ซึ่งจะส่งผลให้ค่าคะแนนดัชนีรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยสูงขึ้น

เทศบาลตำบลศรีดอนชัย ตระหนักถึงมาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กร การให้ความสำคัญของคณะผู้บริหารที่กำหนดนโยบายด้านความเสี่ยงการทุจริตที่ไม่ยอมรับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง กักับการทุจริตทุกกรณี และแสดงเจตนาสนับสนุนการสร้างระบบการควบคุม ป้องกัน ตรวจสอบ และให้พนักงานทุกคนถือเป็นแนวทางปฏิบัติถ่ายทอดสู่การบริหารงานของเทศบาลโดยเคร่งครัด

วัตถุประสงค์

- ๑) สร้างมาตรการในการป้องกันและการลดโอกาสการทุจริต
- ๒) ปรับปรุงกลไกการทำงานเชิงรุก หยุด/ยับยั้งช่องทางการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน
- ๓) เพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มั่นใจในระบบธรรมาภิบาลและความซื่อตรงขององค์กร

เป้าหมายการบริหารความเสี่ยง (Objective Setting)

การกำหนดเป้าหมายการบริหารความเสี่ยง ควรกำหนดให้ชัดเจนและสื่อสารให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในองค์กร เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน โดยมีลักษณะวัตถุประสงค์ที่ดี (SMART) ดังนี้

- Specific มีลักษณะที่เฉพาะเจาะจง สามารถทำให้บุคลากรทุกระดับในองค์กรเข้าใจตรงกันได้
- Measurable สามารถวัดผลได้ว่าวัตถุประสงค์นั้นบรรลุสำเร็จหรือไม่ ไม่ว่าจะในเชิงปริมาณหรือเชิง คุณภาพ
- Attainable สามารถทำให้บรรลุผลได้ภายใต้ศักยภาพ ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมที่องค์กรมีอยู่
- Relevant มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ และเป็นไปในทิศทางเดียวกับวิสัยทัศน์ขององค์กร
- Timely มีกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์

ประโยชน์

เทศบาลตำบลศรีดอนชัยมีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานตนเอง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส สำหรับเทศบาลตำบลศรีดอนชัย (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) และระยะต่อ ๆ ไป

ส่วนที่ ๒

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๑ การขัดกันแห่งผลประโยชน์

๒.๑.๑ ความหมาย

คำว่า **Conflict of Interest** มีผู้ให้คำแปลเป็นภาษาไทยไว้หลากหลาย เช่น “การขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและ ประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างผลประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ส่วนบุคคล” หรือ “ประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “ผลประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “ผลประโยชน์ขัดกัน” หรือบางท่านแปลว่า “ผลประโยชน์ขัดแย้ง” หรือ “ความขัดแย้งทางผลประโยชน์”

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม หรือที่เรียกว่า **Conflict of Interest** นั้นก็มีลักษณะทำนองเดียวกันกับกฎศีลธรรม ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี หลักคุณธรรม จริยธรรม กล่าวคือ การกระทำใด ๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม เป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง ไม่ควรจะทำแต่บุคคลแต่ละคน แต่ละกลุ่ม แต่ละสังคม อาจเห็นว่าเรื่องใดเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมแตกต่างกันไป หรือเมื่อเห็นว่าเป็นการขัดกันแล้วยังอาจมีระดับของความหนักเบาแตกต่างกัน อาจเห็นแตกต่างกันว่าเรื่องใดกระทำได้ กระทำไม่ได้ แตกต่างกันไปอีก และในกรณีที่มีการ ผ่าฝืนบางเรื่องบางคนอาจเห็นว่าไม่เป็นไร เป็นเรื่องเล็กน้อย หรืออาจเห็นเป็นเรื่องใหญ่ ต้องถูกประณาม ตำหนิ ตีฉิน นินทาว่ากล่าว ฯลฯ แตกต่างกันไปตามสภาพของสังคม

โดยพื้นฐานแล้ว เรื่องการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม เป็นกฎศีลธรรม ประเภทหนึ่ง ที่บุคคลไม่พึงละเมิดหรือฝ่าฝืน แต่เนื่องจากมีการฝ่าฝืนกันมากขึ้น และบุคคลผู้ฝ่าฝืนก็ไม่ได้มีความเกรงกลัวหรือละอายต่อการฝ่าฝืนนั้น สังคมก็ไม่ลงโทษหรือลงโทษไม่เพียงพอที่จะมีผลเป็นการห้ามการกระทำ ดังกล่าว และในที่สุดเพื่อหยุดยั้งเรื่องดังกล่าวนี้ จึงมีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์ มากขึ้นๆ และเป็นเรื่องที่สังคมให้ความสนใจมากขึ้นตามลำดับ

“ประโยชน์ส่วนบุคคล” (**Private Interests**) คือ การที่บุคคลทั่วไปในสถานะเอกชนหรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐในสถานะเอกชนได้ทำกิจกรรมหรือได้กระทำการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตน ครอบครัว เครือญาติ พวกพ้อง หรือของกลุ่มในสังคมที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การประกอบอาชีพ การทำธุรกิจ การค้า การลงทุน เพื่อหาประโยชน์ในทางการเงินหรือในทางธุรกิจ เป็นต้น

“ประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ” (**Public Interests**) คือ การที่บุคคลใด ๆ ในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐ) ได้กระทำการใด ๆ ตามหน้าที่หรือได้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการดำเนินการในอีกส่วนหนึ่ง ที่แยกออกมาจากการดำเนินการตามหน้าที่ในสถานะของเอกชน การกระทำการใด ๆ ตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีวัตถุประสงค์หรือมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หรือการรักษาประโยชน์ส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ของรัฐ การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และจะมีรูปแบบของความสัมพันธ์หรือมีการกระทำในลักษณะต่าง ๆ กันที่เหมือนหรือคล้ายกับการกระทำของบุคคลในสถานะเอกชน เพียงแต่การกระทำในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกับการกระทำในสถานะเอกชน จะมีความแตกต่างกันที่วัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือประโยชน์สุดท้ายที่แตกต่างกัน”

“การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน” (**Conflict of interests**) คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ หรือดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐหรือองค์กรของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐ หรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม แต่

เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วน ได้เสียในรูปแบบต่าง ๆ หรือนำผลประโยชน์ส่วนตัว หรือความสัมพันธ์ส่วนตัวเข้ามามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่หรือดุลพินิจในการพิจารณาตัดสินใจในการ กระทำการใด ๆ หรือดำเนินการดังกล่าวนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ในการทางการเงินหรือประโยชน์อื่น ๆ สำหรับตนเองหรือ บุคคลใดบุคคลหนึ่ง”

๒.๑.๒ รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมมีได้หลายรูปแบบไม่จำกัดอยู่เฉพาะในรูปแบบของตัว เงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของตัวเงินหรือ ทรัพย์สินด้วย ทั้งนี้ John Langford และ Kenneth Kernaghan ได้จำแนกรูปแบบของการขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ ส่วนรวม ออกเป็น ๙ รูปแบบ ดังนี้

๑) การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting benefits) ซึ่งผลประโยชน์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน ของขวัญ การ ลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะ เดียวกันนี้ และผลจากการรับ ผลประโยชน์ต่าง ๆ นั้น ได้ส่งผลให้ต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๒) การทำธุรกิจกับตนเอง (Self - dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะ ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เข้าไปมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด โดยอาจจะ เป็น เจ้าของบริษัทที่ทำสัญญา เอง หรือเป็นของเครือญาติ สถานการณ์เช่นนี้เกิดบทบาทที่ขัดแย้ง หรือเรียกได้ว่า เป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน

๓) การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post - employment) เป็นการที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐลาออกหรือพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานใน บริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจ ประเภทเดียวกันหรือบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเดิม โดยใช้อิทธิพลหรือ ความสัมพันธ์จากที่เคยดำรงตำแหน่งใน หน่วยงานเดิมนั้น หาประโยชน์ให้กับบริษัทและตนเอง

๔) การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) ในรูปแบบนี้มีได้หลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจ ที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์การสาธารณะ ที่ตนสังกัด หรือการรับจ้าง พิเศษเป็นที่ปรึกษาโครงการ โดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดใน การพิจารณาจากหน่วยงานที่ปรึกษาสังกัดอยู่

๕) การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information) เป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ประโยชน์จากการ ที่ตนเอง รับรู้ข้อมูลภายในหน่วยงาน และนำข้อมูลนั้นไปหาผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง อาจจะไป หาประโยชน์โดยการขาย ข้อมูลหรือเข้าเอาประโยชน์เสียเอง

๖) การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาทรัพย์สินของราชการซึ่งจะต้องใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการเท่านั้นไปใช้ เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง หรือการใช้ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไปทำงานส่วนตัว

๗) การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork - barreling) เป็นการที่ผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงอนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบประมาณ สาธารณะเพื่อหาเสียง

๘) การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism) หรืออาจจะ เรียกว่าระบบ อุปถัมภ์พิเศษ เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อิทธิพลหรือใช้อำนาจหน้าที่ของตน เพื่อแสวงหา ผลประโยชน์ให้แก่เครือญาติหรือ พวกพ้องของตน

๙) การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น (influence) คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยตำแหน่งหน้าที่ของตนเอง เข้าแทรกแซงหรือกีดกันการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่อื่น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยระเบียบและกฎหมายหรือฝ่าฝืนจริยธรรม

๒.๑.๓ กฎหมาย ป.ป.ช. เพื่อป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

หมวด ๖ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

มาตรา ๑๒๖ นอกจากเจ้าพนักงานของรัฐที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ห้ามมิให้ กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือ บริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือ ราชการส่วนท้องถิ่น อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือ บริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่า โดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจ ของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าพนักงานของรัฐตามวรรคหนึ่งด้วย โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสเป็นการดำเนินกิจการของเจ้าพนักงานของรัฐ เว้นแต่เป็นกรณีที่คู่สมรสนั้นดำเนินการอยู่ก่อนที่เจ้าพนักงานของรัฐจะเข้าดำรงตำแหน่ง

คู่สมรสตามวรรคสองให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เจ้าพนักงานของรัฐที่มีลักษณะตาม (๒) หรือ (๓) ต้องดำเนินการไม่ให้มีลักษณะดังกล่าว ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง

มาตรา ๑๒๗ ห้ามมิให้กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดดำเนินการใดตามมาตรา ๑๒๖ (๔) ภายในสองปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณ เป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตาม ประเพณี หรือตามธรรมเนียมจรรยาตามฐานะตามรูป

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของ รัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

๒.๒ แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๒.๒.๑ ความสำคัญและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ปัจจุบันมีองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๗,๘๕๐ แห่ง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานของรัฐภายใต้ โครงสร้างการจัด ระเบียบบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ จากส่วนกลางลงสู่ท้องถิ่นและ เป็นกลไกหนึ่งในการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นหน่วยงาน หลักในการจัดทำบริการสาธารณะและ กิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทั่วทั้ง ประเทศ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปราศจากการทุจริต นำเงินงบประมาณมาพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง พัฒนาเพื่อ ประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริงแล้ว ประเทศชาติก็จะมีความสำเร็จก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติ การพัฒนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดความยั่งยืน รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักแห่ง การปกครอง ชุมชนของตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น หน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ ส่วนการกำกับดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำได้เท่าที่จำเป็นตามกฎหมายกำหนด และต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของ ประชาชนในท้องถิ่น

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการส่งเสริมให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นทุก แห่งแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงานด้วยความโปร่งใส มีความเข้มแข็ง ในการบริหารราชการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล บังเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน อันเป็น การยกระดับมาตรฐานในการป้องกันการทุจริตให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วทั้งประเทศ ด้วยการสร้างกลไกในการป้องกันการทุจริต ขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยผลการดำเนินการตามแผนฯ ในระยะที่ ๑ นั้น พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการจัดทำ แผนปฏิบัติการ ป้องกันการทุจริต ครบทั้ง ๗,๘๕๒ แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ พร้อมทั้งได้มีกลไกในการส่งเสริมและกำกับติดตามการนำ แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ต่อมาเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการดำเนินงานตามแผนฯ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้ ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการป้องกันการทุจริต จึงได้ ดำเนินการขับเคลื่อนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความ โปร่งใส ซึ่งเป็นแผนฯ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) อันเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันการทุจริต โดยการจัดทำ แผนฯ ระยะที่ ๒ ได้มีการพัฒนากรอบการจัดทำให้มีความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ดังนี้

- แผนระดับ ๑ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

- แผนระดับ ๒ ได้แก่

- ๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติ

มิชอบ

๒) แผนการปฏิรูปประเทศ

๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

• แผนระดับ ๓ ได้แก่ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นกลไกในการพัฒนากรอบการจัดทำแผนฯ รวมถึงให้สอดคล้องกับ กรอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)

แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีกรอบการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต ประกอบด้วย ๔ มิติ ดังนี้

มิติที่ ๑ การสร้างวัฒนธรรมสุจริต

มิติที่ ๒ การบริหารราชการด้วยความโปร่งใส

มิติที่ ๓ การส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

มิติที่ ๔ การยกระดับกลไกการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๒.๒ ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๑ : การเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประกอบด้วย ๒ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การจัดตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๒. ศึกษารายละเอียดการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต โดยศึกษากรอบ รูปแบบ และรายละเอียดของแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม

ขั้นตอนที่ ๒ : ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยจะใช้วิธีการใดในการ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตก็ได้ เป็นดุลยพินิจของหน่วยงานที่จะเลือกใช้วิธีการใด ๆ ที่มีความเหมาะสมกับ บริบทของหน่วยงาน เพื่อให้ทราบถึงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานว่ามีประเด็นใดบ้างที่ความเสี่ยง ทุจริต ระดับความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการทุจริต และจะสามารถดำเนินการเพื่อป้องกันหรือลดความรุนแรง จากการทุจริตต่าง ๆ นั้น ได้อย่างไร

ขั้นตอนที่ ๓ : จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ให้ครอบคลุมตามรายละเอียดของกรอบการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑. ทบทวนแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

๒. นำมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากขั้นตอนที่ ๒ มาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ ป้องกันการทุจริตของหน่วยงาน

๓. พิจารณาตัวอย่างโครงการ/ กิจกรรม/ มาตรการจากคู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกัน การทุจริตเพื่อ

ยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ ป้องกันการทุจริตฯ โดยต้องเลือกโครงการ/ กิจกรรม/ มาตรการ ให้ครบตามกรอบ ทั้ง ๔ มิติ และให้มีจำนวนโครงการ/ กิจกรรม/ มาตรการ ไม่น้อยกว่าจำนวนขั้นต่ำตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

๔. หน่วยงานสามารถพิจารณาจัดทำโครงการ/ กิจกรรม/ มาตรการอื่น ๆ เพิ่มเติมได้ (นอกเหนือจากโครงการ/ กิจกรรม/ มาตรการ ที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดไว้ในเล่มคู่มือฯ) โดยต้องมีความสอดคล้องกับกรอบการจัดทำแผนฯ และเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ตนเอง

๕. จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต ตามรูปแบบหรือเค้าโครงแผนปฏิบัติการป้องกัน การทุจริตเพื่อยกระดับ คุณธรรมและความโปร่งใสสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ ๔ : ดำเนินการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต

โดยให้ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำกับติดตามการนำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตไปสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม

ขั้นตอนที่ ๕ : การรายงานผลการดำเนินการผ่านระบบรายงานและติดตามผลการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการป้องกันการ ทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ e-PlanNacc

สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดให้ต้องรายงานผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม/มาตรการตามแผนปฏิบัติการ ผ่านระบบ e-PlanNacc ปีละ ๒ รอบ คือ

รอบที่ ๑ รอบ ๖ เดือน รายงานผลผ่านระบบภายในเดือนเมษายน

รอบที่ ๒ รอบ ๑๒ เดือน รายงานผลผ่านระบบภายในเดือนตุลาคม

ขั้นตอนที่ ๖ : การติดตามประเมินผลการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

สำนักงาน ป.ป.ช. จะดำเนินการติดตามความคืบหน้าและการประเมินผลการดำเนินงานผ่านระบบ e-PlanNacc และพิจารณาคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อลงพื้นที่นี้เทศต่อไป โดยจะมีการแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เตรียมพร้อมรับการนิเทศติดตามก่อนการลงพื้นที่ล่วงหน้า

๒.๒.๓ โครงการ/กิจกรรม/มาตรการ ตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รวบรวมโครงการ/กิจกรรม/มาตรการตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ โดยปรับปรุงโครงการ/กิจกรรม/มาตรการดังกล่าวให้สอดคล้องกับกรอบการจัดทำ แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตฯ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ และระเบียบที่เกี่ยวข้องรวมทั้งยังได้จัดทำโครงการ/กิจกรรม/ มาตรการเพิ่มเติม เพื่อให้ครอบคลุมตามกรอบการจัดทำแผนปฏิบัติการ ป้องกันการทุจริตฯ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพิจารณาคัดเลือกตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม/มาตรการตามแผนปฏิบัติการ ป้องกันการทุจริตฯ เพื่อนำไปขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตของหน่วยงาน ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดย สามารถเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินการ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายในการยกระดับคุณธรรมและความ โปร่งใสได้ตามแต่ละบริบทของหน่วยงาน โดยควรพิจารณา นำโครงการ/กิจกรรม/มาตรการไปขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการ ป้องกันการทุจริตให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบท ในพื้นที่และครอบคลุมรายละเอียดกรอบการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกัน การทุจริตฯ ทั้ง ๔ มิติ

โครงการ / กิจกรรม / มาตรการ ตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรม
และความโปร่งใส สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

มิติที่ ๑ การสร้างวัฒนธรรมสุจริต (๑๘ โครงการ)

๑. โครงการพัฒนาความรู้ด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน สำหรับบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น
๒. โครงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น
๓. มาตรการ “ส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมของระบูชื้อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”
๔. โครงการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของระบูชื้อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๕. โครงการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อป้องกันการทุจริต
๖. โครงการฝึกอบรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรสุจริต
๗. โครงการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการต่อต้านการทุจริต
๘. โครงการบุคลากรต้นแบบ ด้าน “บริการเป็นเลิศ”
๙. โครงการเชิดชูเกียรติบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐาน ด้วยความวิริยะอุตสาหะ และซื่อสัตย์สุจริต
๑๐. โครงการปลูกฝังวิธีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
๑๑. โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๑๒. โครงการเสริมสร้างค่านิยมต่อต้านการทุจริต
๑๓. ยกย่องเชิดชูเกียรติหน่วยงานและบุคคลที่ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ประจักษ์
๑๔. กิจกรรมการมอบประกาศเกียรติคุณแก่คณะกรรมการชุมชน
๑๕. กิจกรรมยกย่องและเชิดชูเกียรติแก่บุคคล หน่วยงาน องค์กรดีเด่น ผู้ทำคุณประโยชน์หรือเข้าร่วมในกิจกรรมของระบูชื้อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๖. โครงการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้เด็กและเยาวชนระบูชื้อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๗. โครงการประกวดคำขวัญต่อต้านการทุจริต
๑๘. โครงการโรงเรียนคุณธรรม

มิติที่ ๒ การบริหารราชการด้วยความโปร่งใส (๒๙ โครงการ)

๑. มาตรการปรับปรุงและพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน
๒. โครงการเสริมสร้างความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณ
๓. มาตรการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ และกำกับติดตามการเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะของระบูชื้อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โครงการ / กิจกรรม / มาตรการ ตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรม
และความโปร่งใส สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

มิติที่ ๒ การบริหารราชการด้วยความโปร่งใส (๒๙ โครงการ)

๔. มาตรการแสดงเจตนาสมัครใจในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส
๕. มาตรการ NO Gift Policy
๖. โครงการเสริมสร้างวัฒนธรรมการให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน
๗. มาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๘. มาตรการการสร้างเสริมความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล
๙. กิจกรรม “สร้างความโปร่งใสในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน”
๑๐. มาตรการนำผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนในการให้บริการมาใช้ในการเลื่อนขั้น เลื่อนเงินเดือนของบุคลากร
๑๑. กิจกรรม “ควบคุมการเบิกจ่ายเงินตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี”
๑๒. กิจกรรม “วิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี”
๑๓. มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๔. มาตรการป้องกันการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่สมควร ผิดวัตถุประสงค์ ไม่มีประสิทธิภาพ
๑๕. โครงการเสริมสร้างความโปร่งใสในการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ
๑๖. โครงการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๗. โครงการพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล
๑๘. กิจกรรมการใช้บัตรคิวในการติดต่อราชการ
๑๙. โครงการ “บริการเป็นเลิศ ก่อเกิดความประทับใจ” (ยกระดับมาตรฐานการให้บริการตามหลักธรรมาภิบาล)
๒๐. โครงการพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Service)
๒๑. มาตรการประเมินความคุ้มค่าในการบริหารงานของระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒๒. มาตรการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส
๒๓. มาตรการ “จัดทำข้อตกลงการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาล”
๒๔. กิจกรรม “การจัดทำข้อตกลงการปฏิบัติราชการของระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”
๒๕. โครงการจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
๒๖. โครงการจัดทำคู่มือหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒๗. โครงการจัดทำมาตรฐานการให้บริการประชาชน
๒๘. มาตรการออกคำสั่งมอบหมายของระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒๙. มาตรการกระจายอำนาจของระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โครงการ / กิจกรรม / มาตรการ ตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)
มิติที่ ๓ การส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (๘ โครงการ)
๑. โครงการจัดเวทีประชาคม ๒. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการของระบุงู้อรงค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓. กิจกรรมการประเมินผลการปฏิบัติราชการของระบุงู้อรงค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔. โครงการประชุมสภาสัญจร ๕. มาตรการจัดการเรื่องรารวร้องทุกข์/ร้องเรียนของระบุงู้อรงค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๖. กิจกรรมส่งเสริมชุมชนเฝ้าระวังการทุจริต ๗. โครงการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนเพื่อเฝ้าระวังการทุจริตของระบุงู้อรงค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๘. กิจกรรมบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต
มิติที่ ๔ การยกระดับกลไกการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๗ โครงการ)
๑. โครงการจัดทำแผนการตรวจสอบภายในประจำปี ๒. กิจกรรมติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน ๓. มาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของระบุงู้อรงค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔. โครงการส่งเสริมความรู้ด้านกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องสำหรับผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น ๕. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสมาชิกสภาท้องถิ่น ๖. มาตรการจัดการในกรณีได้ทราบ หรือรับแจ้ง หรือตรวจสอบพบการทุจริตของระบุงู้อรงค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ๗. มาตรการจัดให้มีระบบและช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตของระบุงู้อรงค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
รวมจำนวนทั้งสิ้น ๖๒ โครงการ

๒.๓ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)

๒.๓.๑ ความสำคัญ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ หรือ Integrity and Transparency Assessment หรือที่เรียกว่าการประเมิน ITA ถือเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐเครื่องมือหนึ่ง โดยเป็นเครื่องมือในเชิงบวกที่มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยในเชิงสร้างสรรค์มากกว่ามุ่งจับผิด เปรียบเสมือนเครื่องมือตรวจสอบสุขภาพองค์กรประจำปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศได้ รับทราบถึงสถานะและปัญหาการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร ผลการประเมินที่ได้ จะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การให้บริการ สามารถอำนวยความสะดวก และตอบสนองต่อประชาชนได้ดี

ยิ่งขึ้น ซึ่งถือเป็นการยกระดับ มาตรฐานการดำเนินงานภาครัฐ ดังนั้น การประเมิน ITA จึงไม่ได้เป็นเพียงการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสเพียงเท่านั้น แต่ยังเป็น การประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชน เพื่อให้ทราบถึง ช่องว่างของความไม่ เป็นธรรมและความด้อยประสิทธิภาพ สำหรับนำไปจัดทำแนวทาง มาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันการ ททุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการไทยต่อไป

การประเมิน ITA ถือ เป็นเครื่องมือที่หน่วยงานภาครัฐได้สำรวจและประเมินตนเอง เพื่อให้ได้รับทราบ ข้อมูลอัน ส่งผลให้เกิดความตระหนักและปรับปรุงการบริหารงานและกำกับดูแลการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อ ประชาชน และให้ความสำคัญกับด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กรตนเองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การประเมิน ITA ยังส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของหน่วยงาน ภาครัฐในทางปฏิบัติอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความ ตื่นตัวและหันมาให้ความสนใจต่อการพัฒนา แพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองให้ทันสมัยและน่าสนใจมากขึ้น ที่สำคัญคือ ส่งผลให้หน่วยงานมีการจัดการข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบระเบียบและเตรียมความพร้อมในการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ ให้ได้รับทราบและส่งเสริมให้เกิดการตรวจสอบอีกด้วย

นอกจากนี้ ในด้านของประชาชนและสังคมไทยแล้ว การประเมิน ITA ถือ เป็นเครื่องมือที่ทุกคนจะได้มีส่วนร่วมใน การสะท้อนความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่พัฒนาการบริหารงานภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนคนไทยได้รับ บริการจากภาครัฐที่ดีขึ้น และ ยังส่งผลให้ประชาชนและสาธารณชนมีโอกาสดำเนินการกำกับติดตามและ ตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐได้มากขึ้นอีก ด้วย

๒.๓.๒ หลักการพื้นฐานของการประเมิน ITA

การประเมิน ITA เป็นเครื่องมือที่มีการเก็บข้อมูลอย่างรอบด้านและหลากหลายมิติ กำหนดระเบียบ วิธีการ ประเมินผลที่เป็นไปตามหลักการทางสถิติและทางวิชาการเพื่อให้ผลการประเมินสามารถสะท้อน สุขภาวะขององค์กรในด้าน คุณธรรมและความโปร่งใสได้อย่างแท้จริง โดยมีการเก็บข้อมูลจาก ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ : แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal Integrity and Transparency Assessment) หรือแบบวัด IIT โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรภาครัฐทุกระดับที่ปฏิบัติงานมาไม่น้อยกว่า ๑ ปี ได้มี โอกาสสะท้อนและแสดงความคิดเห็นต่อคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานตนเองโดยสอบถามการรับรู้ และความคิดเห็นใน ๕ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๑ การปฏิบัติหน้าที่

ตัวชี้วัดที่ ๒ การใช้งบประมาณ

ตัวชี้วัดที่ ๓ การใช้อำนาจ

ตัวชี้วัดที่ ๔ การใช้ทรัพย์สินของราชการ

ตัวชี้วัดที่ ๕ การแก้ไขปัญหาการทุจริต

ส่วนที่ ๒ : แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External Integrity and Transparency Assessment) หรือแบบวัด EIT โดยเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการหรือผู้ติดต่อหน่วยงานภาครัฐได้มีโอกาสะท้อน และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยสอบถามการรับรู้และความคิดเห็น ใน ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๖ คุณภาพการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ ๗ ประสิทธิภาพการสื่อสาร

ตัวชี้วัดที่ ๘ การปรับปรุงระบบการทำงาน

ส่วนที่ ๓ : แบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment) หรือแบบวัด OIT เป็นการตรวจสอบระดับการเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐที่เผยแพร่ไว้ ทางหน้าเว็บไซต์หลักของหน่วยงาน แบ่งออกเป็น ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูล โดยมีตัวชี้วัดย่อย ได้แก่

ตัวชี้วัดย่อยที่ ๙.๑ ข้อมูลพื้นฐาน

ตัวชี้วัดย่อยที่ ๙.๒ การบริหารงาน

ตัวชี้วัดย่อยที่ ๙.๓ การจัดซื้อจัดจ้าง

ตัวชี้วัดย่อยที่ ๙.๔ การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

ตัวชี้วัดย่อยที่ ๙.๕ การส่งเสริมความโปร่งใส

ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต มีตัวชี้วัดย่อย ได้แก่

ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑๐.๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต

ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑๐.๒ มาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส

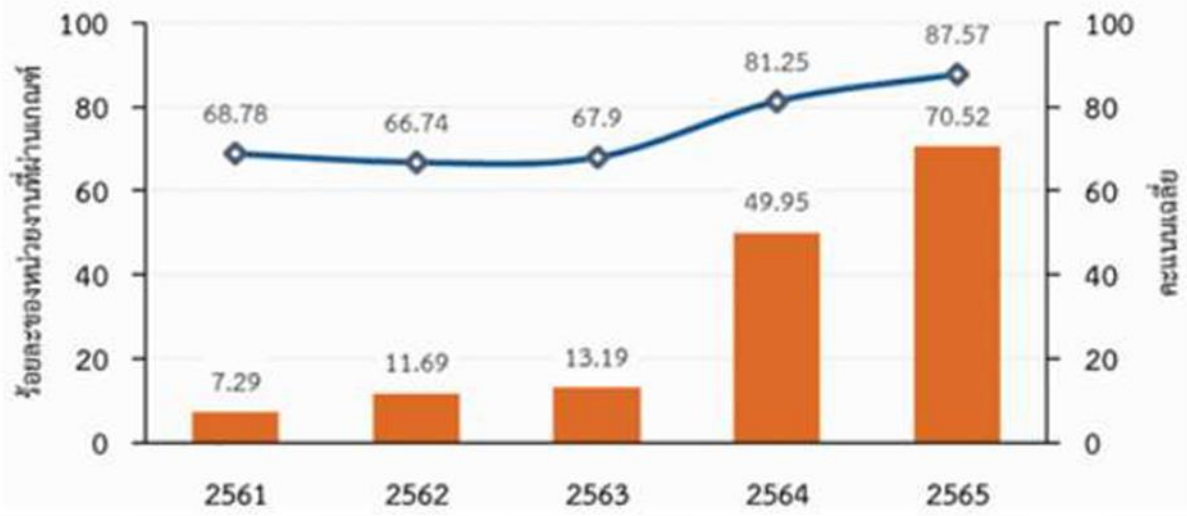
๒.๓.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ หรือ ITA ในช่วงเวลา ตลอดหลายปีที่ผ่านมา มีส่วนทำให้หน่วยงานภาครัฐทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่ทั่วประเทศ ได้เกิดการปรับตัว ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน โดยเฉพาะในเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานหรือให้บริการแก่ประชาชน และการนำข้อมูลของหน่วยงานมาเผยแพร่ ต่อสาธารณชน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและพัฒนาการของภาครัฐเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อราชากร นอกจากนี้ ยังถือเป็นการลดโอกาส หรือความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริตหรือประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย การประเมิน ITA จึงถือเป็น ส่วนหนึ่งในการกระตุ้นให้เกิดการ “เติบโต” ในด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ

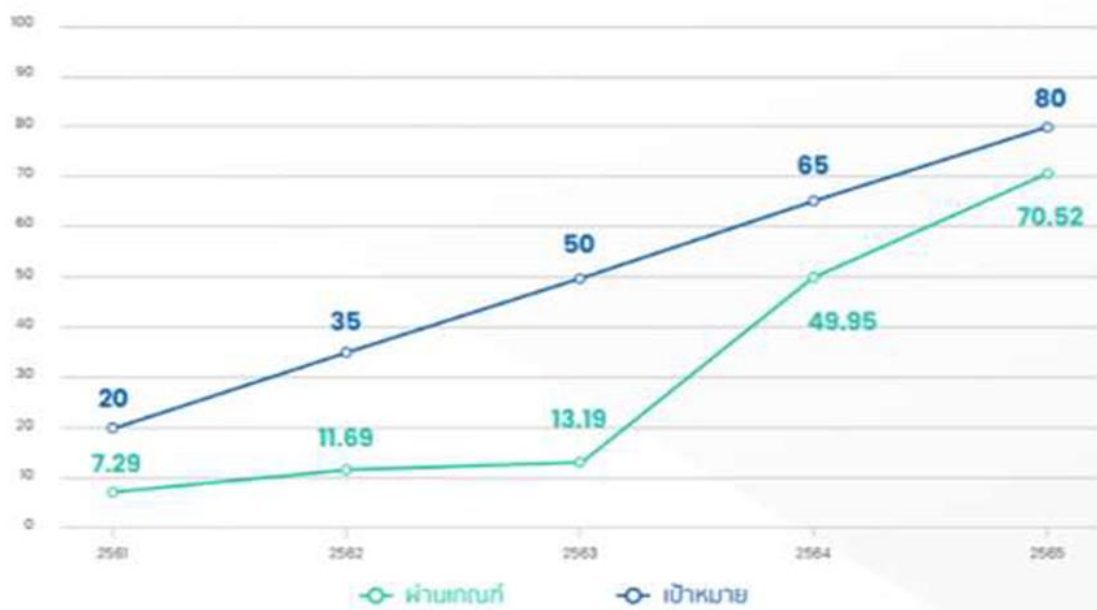
อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นมา แม้ว่าผลการประเมิน ITA จะมีทิศทางและแนวโน้ม ที่สูงขึ้นตามลำดับ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับค่า “เป้าหมาย” ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบแล้ว ก็ยังถือว่ามีการประเมินที่ยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายที่วางไว้ได้

โดยผลการประเมิน ITA ๒๕๖๕ ในภาพรวม พบว่ามีผลคะแนนเฉลี่ย ๘๗.๕๗ คะแนน สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ๖.๓๒ คะแนน และเมื่อพิจารณาตามค่าเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งได้กำหนดค่าเป้าหมายของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ไว้ว่าหน่วยงาน ภาครัฐจะต้องมีค่าคะแนน ITA ๘๕ คะแนนขึ้นไป เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งหมด หรือราว ๖,๖๔๓ แห่ง ผลปรากฏว่า มีหน่วยงานบรรลุค่าเป้าหมาย จำนวน ๕,๘๕๕ หน่วยงาน หรือ คิดเป็น ๗๐.๕๒% สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ๒๐.๕๗%

แผนภูมิแสดงแนวโน้มการประเมิน ITA ในภาพรวมระดับประเทศ

จำนวนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์ตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ

ส่วนที่ ๓

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลตำบลศรีดอนชัย

๓.๑ การกำหนดเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยใช้หลักการจากรูปแบบของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ หรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ทั้ง ๙ รูปแบบ นำมาเป็นแนวทางในการ กำหนดเหตุการณ์ความเสี่ยง ดังนี้

รูปแบบที่ ๑ การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting benefits)

เหตุการณ์ความเสี่ยง

๑. การรับทรัพย์สินที่อาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใดนอกเหนือจากทรัพย์สินที่ควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ
๒. การรับของขวัญ ของฝากจากบุคคลที่มาติดต่อราชการ
๓. การรับบริจาคเพื่อประโยชน์ส่วนตนจากบุคคลภายนอก
๔. การรับประโยชน์อื่นใดจากบุคคลภายนอก

รูปแบบที่ ๒ การทำธุรกิจกับตนเอง (Self - dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts)

เหตุการณ์ความเสี่ยง

๑. การเข้าเป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ อาทิ การเป็นคู่สัญญากับตนเอง การซื้อของจากบริษัทของพรรคพวก เพื่อนญาติ นอมินี
๒. การกระทำอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนทางการค้า ก่อให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม
๓. การปฏิบัติหน้าที่เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจของตนเองหรือพวกพ้อง หรือใช้อำนาจของตนในการหาผลประโยชน์ทางอ้อม

รูปแบบที่ ๓ การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post -employment)

เหตุการณ์ความเสี่ยง

๑. การเข้าเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้ การกำกับ ดูแลควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่
๒. การเข้าเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้ การกำกับ ดูแลควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หลังพ้นจากตำแหน่ง
๓. การใช้ประโยชน์จากการที่เคยมีตำแหน่งหน้าที่เข้ามาแทรกแซงการทำงานของหน่วยงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาเดิม ให้เอื้อประโยชน์แก่บริษัทที่ตนไปทำงานหลังเกษียณ หรือใช้ความสัมพันธ์เพื่อติดต่อกับบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงาน

รูปแบบที่ ๔ การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting)

เหตุการณ์ความเสี่ยง

๑. การอาศัยตำแหน่งหน้าที่ไปรับงานพิเศษให้กับเอกชน โดยขัดต่อตำแหน่งหน้าที่ของตนเอง
๒. จัดตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติหน้าที่อยู่
๓. รับจ้างเป็นที่ปรึกษาโครงการ โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการ ของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่ที่ปรึกษาสังกัดอยู่

รูปแบบที่ ๕ การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information)

๓.๒ เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่า ๕ ครั้ง / ปี
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๔ ครั้ง / ปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้ง / ปี
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง / ปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยาก หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้น ๑ ครั้ง / ปี

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนคำอธิบายได้ตามความเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของหน่วยงาน

๓.๓ เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูก ลงโทษชี้มูลความผิดเข้าสู่กระบวนการ ยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้าน ความโปร่งใสสื่อมวลชนลงข่าวอย่าง ต่อเนื่อง และ สังคมให้ความสนใจ

๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงานมีคนร้องเรียนแจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า	แทบจะไม่มี

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนคำอธิบายได้ตามความเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของหน่วยงาน

๓.๔ กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้เป็น ๔ ระดับ และจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต X ระดับความรุนแรงของผลกระทบ
Degree of Risk = Likelihood X Impact

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

๓.๕ ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลตำบลศรีดอนชัย

โดยการกำหนดเหตุการณ์ความเสี่ยงในแต่ละรูปแบบของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ซึ่งหน่วยงานสามารถกำหนดเหตุการณ์ความเสี่ยงเองได้ตามบริบทของหน่วยงาน โดยต้องพิจารณาให้มีความสอดคล้องกับรูปแบบของการขัดกันแห่งผลประโยชน์นั้น ๆ ด้วย และสรุปคะแนนความเสี่ยงการทุจริตโดยใช้ ค่าฐานนิยม หรือ ค่าเฉลี่ย (ในกรณีที่ไม่สามารถหาค่าฐานนิยมได้)

ค่าฐานนิยม คือค่ากลางหรือตัวเลขที่มีจำนวนซ้ำกันมากที่สุดในแต่ละชุดข้อมูลโดยมีเงื่อนไขว่าในแต่ละชุดข้อมูลจะมีค่าฐานนิยมได้อย่างมากแค่ ๒ ตัวเท่านั้น ถ้ามีมากกว่านั้นให้ถือว่าไม่มีฐานนิยม

ตัวอย่างการหาค่าฐานนิยม

ข้อมูลชุดที่ ๑ คือ ๒,๓,๔,๕,๕,๖,๖,๗,๘ จะได้ค่าฐานนิยมคือ ๕

๒	๓	๔	๕	๕	๕	๖	๖	๗	๘
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

ข้อมูลชุดที่ ๒ คือ ๒,๓,๔,๕,๕,๕,๖,๘,๘,๘ จะได้ค่าฐานนิยมของข้อมูลชุดนี้ ๒ ค่า คือ ๕ และ ๘ เนื่องจากข้อมูลทั้งสองค่ามีจำนวน ๓ ตัวเท่ากัน และข้อมูลค่าอื่น ๆ มีเพียงตัวเดียว

๒	๓	๔	๕	๕	๕	๖	๘	๘	๘
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

ข้อมูลชุดที่ ๓ คือ ๑,๑,๑,๒,๒,๒,๓,๔,๔,๔ จะได้ค่าฐานนิยมของข้อมูลชุดนี้ ๓ ค่า คือ ๑, ๒ และ ๔ เนื่องจากข้อมูลทั้งสามค่ามีจำนวน ๓ ตัวเท่ากัน ดังนั้นข้อมูลชุดนี้จะมีค่าฐานนิยมมากกว่า ๒ ตัว จึงถือว่าข้อมูลชุดนี้ ไม่มีฐานนิยม

๑	๑	๑	๒	๒	๒	๓	๔	๔	๔
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

ทั้งนี้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้ค่าฐานนิยมเพียงค่าเดียวเท่านั้น หากมีค่าฐานนิยมมากกว่า ๑ ค่า ให้ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย เพื่อกำหนดระดับความเสี่ยงการทุจริตต่อไป

ค่าเฉลี่ย คือ ค่ากลางชนิดหนึ่งซึ่งได้มาจากการนำผลรวมของสมาชิกทุกตัวมาหารด้วยจำนวนสมาชิกทั้งหมดในชุดข้อมูล

ตัวอย่างการหาค่าเฉลี่ย

๑	๒	๓	๔	๕
---	---	---	---	---

ชุดข้อมูลประกอบด้วยตัวเลขจำนวน ๕ ตัว ประกอบด้วย ๑,๒,๓,๔ และ ๕ วิธีการหาค่าเฉลี่ยทำได้ดังนี้

๑. นำตัวเลขทั้งหมดมาบวกรวมกันจะได้ $๑+๒+๓+๔+๕ = ๑๕$

๒. นำผลรวมที่ได้มาหารด้วยจำนวนตัวเลขทั้งหมดในชุดข้อมูล จากตัวอย่างคือ ๑,๒,๓,๔ และ ๕ เท่ากับ มีจำนวนตัวเลข ๕ ตัว จะได้ $๑๕ \div ๕ = ๓$ (ผลรวม \div จำนวนตัวเลข = ค่าเฉลี่ย)

๓. ดังนั้น ค่าเฉลี่ยของ ๑,๒,๓,๔,๕ จะได้เท่ากับ ๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยใช้หลักการชดกันแห่งผลประโยชน์

การทำธุรกิจกับตนเอง (Self - dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts)				
ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	รวม
๑	การเข้าเป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ อาทิ การเป็นคู่สัญญากับตนเอง การซื้อของจากบริษัทของพรรคพวก เพื่อนญาติ นอมินี	๒	๕	๑๐
๒	การกระทำอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนทางการค้า ก่อให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม	๒	๕	๑๐
๓	การปฏิบัติหน้าที่เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจของตนเองหรือพวกพ้อง หรือใช้อำนาจของตนในการหาผลประโยชน์ทางอ้อม	๒	๕	๑๐

คะแนนความเสี่ยง = ๑๐ คะแนน , ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)

* ใช้ค่าฐานนิยม (๑๐,๑๐,๑๐) = ๑๐

การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage)				
ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	รวม
๑	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว เช่น รถยนต์ ส่วนกลาง วัสดุ อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน ฯลฯ	๕	๔	๒๐
๒	การไม่รักษาเวลาและการใช้เวลาราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัว เช่น การใช้เวลาราชการไปเพื่อประกอบอาชีพเสริม การลงชื่อ ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการโดยมิได้อยู่ปฏิบัติงานจริง การไปราชการต่างจังหวัดโดยไม่คำนึงถึงจำนวนวันที่เหมาะสม	๕	๔	๒๐

คะแนนความเสี่ยง = ๒๐ คะแนน , ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)

* ใช้ค่านิยาม (๒๐,๒๐) = ๒๐

การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork - barreling)				
ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	รวม
๑	ผู้บริหารใช้งบประมาณไปเพื่อกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์ตนเอง	๓	๔	๑๒

คะแนนความเสี่ยง = ๑๒ คะแนน , ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)

* ใช้ค่านิยาม (๑๒) = ๑๒

๓.๖ สรุปคะแนนของแต่ละเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยใช้ค่านิยามหรือค่าเฉลี่ย (ในกรณีที่ไม่สามารถหาค่านิยามได้) เพื่อกำหนดระดับความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญว่าเหตุการณ์ความเสี่ยงใดมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน พร้อมกำหนดมาตรการ / แนวทางแก้ไข สำหรับในแต่ละเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยใช้แนวทางการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ สำหรับ อปท. (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นหลัก

ตารางสรุปคะแนนความเสี่ยงการทุจริต			
ลำดับ	ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการ / แนวทางแก้ไข
๑	การทำธุรกิจกับตนเอง (Self - dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts) <u>เหตุการณ์ความเสี่ยง</u> ๑. การเข้าเป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ อาทิ การเป็นคู่สัญญากับตนเอง การซื้อของจากบริษัทของพรรคพวก เพื่อน ญาติ นอมินี	๑๐ คะแนน ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๑. โครงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ความรู้ด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น

ตารางสรุปคะแนนความเสี่ยงการทุจริต			
ลำดับ	ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการ / แนวทางแก้ไข
	<p>๒. การกระทำอันมีลักษณะเป็นการผูกขาด ตัดตอนทางการค้า ก่อให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม</p> <p>๓. การปฏิบัติหน้าที่เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจ ของตนเองหรือพวกพ้อง หรือใช้อำนาจของตนในการหาผลประโยชน์ ทางอ้อม</p>		<p>๒. โครงการส่งเสริมความรู้ด้านกฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องสำหรับผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น</p> <p>๓. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสมาชิกสภาท้องถิ่น</p>
๒	<p>การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว</p> <p>เหตุการณ์ความเสี่ยง</p> <p>๑. การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้เพื่อ ประโยชน์ส่วนตัว เช่น รถยนต์ส่วนบุคคล วัสดุ อุปกรณ์เครื่องใช้ สำนักงาน ฯลฯ</p> <p>๒. การไม่รักษาเวลาและ การใช้เวลาราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัว เช่น การใช้เวลาราชการไปเพื่อประกอบอาชีพ เสริมการลงชื่อ ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการโดยมิได้อยู่ ปฏิบัติงานจริง การไป ราชการต่างจังหวัดโดย ไม่คำนึงถึงจำนวนวันที่ เหมาะสม</p>	<p>๒๐ คะแนน</p> <p>ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)</p>	<p>๑. มาตรการจัดการเรื่องร้องทุกข์/</p> <p>๒. โครงการจัดทำแผนการตรวจสอบภายในประจำปี</p> <p>๓. กิจกรรมติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน</p> <p>๔. มาตรการจัดให้มีระบบและช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตของระบุนี้อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>
๓	<p>การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork - barreling)</p> <p>เหตุการณ์ความเสี่ยง</p> <p>๑. ผู้บริหารใช้งบประมาณไปเพื่อกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์ ตนเอง</p>	<p>๑๒ คะแนน</p> <p>ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)</p>	<p>๑. โครงการฝึกอบรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรสุจริต</p> <p>๒. มาตรการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ และกำกับติดตามการเผยแพร่ข้อมูล สาธารณะ</p> <p>๓. โครงการจัดเวทีประชาคม</p> <p>๔. โครงการส่งเสริมความรู้ด้านกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องสำหรับผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น</p> <p>๕. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสมาชิกสภาท้องถิ่น</p>

